

Pro auctore i pro familia

dr n. hum. Beata Olędzka, adiunkt

Studium Języków Obcych
Warszawski Uniwersytet Medyczny
ORCID: 0000-0003-0676-3263

E-ISSN 2353-8597; ISSN 1231-028X; nr art. Lek.202403.07 © P

W polskiej recepturze lekarskiej przyjęło się używać nazewnictwa łacińskiego przy wypisywaniu składników na lek recepturowy, który farmaceuta przygotowuje w aptece. Łacińskie są również skróty wyrazów oznaczających polecenia: co należy zrobić z tymi składnikami, jaką postać ma mieć lek i co dalej z nim się dzieje. Oprócz tego na receptycie używa się też łacińskich zwrotów *pro auctore* i *pro familia*. Postanowiłam zwrócić uwagę na te dwa zwroty, ponieważ często pojawiają się w nich błędy wynikające ze słabej znajomości lub nieznanomości leksyki i gramatyki łacińskiej.

Wyrażenie *pro auctore* umieszcza się na receptycie wówczas, kiedy lekarz (od niedawna również farmaceuta) wypisuje receptę dla siebie samego. Składa się ono z przyimka *pro* – „dla” i rzeczownika *auctor* – „sprawca, twórca”. Zatem zwrot *pro auctore* należy przetłumaczyć „dla twórcy” (w domyśle recepty). Język łaciński, podobnie jak język polski, jest językiem flekcyjnym, w którym rzeczowniki odmieniają się przez przypadki. Jeżeli przed rzeczownikiem pojawia się przyimek, należy ten rzeczownik postawić w odpowiednim przypadku. Po przyimku *pro* stawia się wyraz w *ablativus*, który jest odpowiednikiem polskiego narzędnika, stąd wyrażenie *pro auctore*.

Najczęstszym błędem, jaki zauważyłam, popełnianym w tym wyrażeniu przez wystawiających recepty nie jest niepoprawna końcówka rzeczownika, ale użycie wyrazu *autore* zamiast *auctore*, pochodzącego oczywiście z języka polskiego. Wyraz „autor” nie jest wyrazem łaciń-

skim, nie może być zatem używany w łacińskim wyrażeniu z przyimkiem *pro*.

Drugi zwrot – *pro familia*, umieszcza się na receptycie wówczas, kiedy lekarz (od niedawna również farmaceuta) wypisuje receptę dla najbliższych członków rodziny, do której przepisy prawa zaliczają: małżonka, wstępnych i zstępnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Tu sprawa jest podobna, jak przy *pro auctore*. Wyrażenie składa się ze wspomnianego wyżej przyimka *pro* – „dla” oraz rzeczownika *familia* – „rodzina”. Rzeczownik ten jest tu również użyty w *ablativus*, ale tak się składa, że przypadek ten ma taką samą końcówkę, jak mianownik (*nominativus*). Błędem natomiast jest pisanie tego wyrażenia w postaci *pro familiae*, co wielokrotnie obserwuję w różnych publikacjach, czy artykułach internetowych.

Podsumowując więc, poprawne zwroty to: *pro auctore* – „dla twórcy” i *pro familia* – „dla rodziny”.

Disce Latine, sic itur ad astra!

A TEXTBOOK WITH EXERCISES

Zapraszamy do naszej księgarni
www.sklep.medyk.com.pl

